

Weidegang voor biologische zeugen

Henk van der Mheen

Varkens kunnen met hun wroetgedrag de graszode volledig vernielen zodat er weinig overblijft van de wei. Het Praktijkonderzoek Veehouderij onderzoekt de mogelijkheid om het gedrag van zeugen in de wei zodanig te sturen dat de nadelen van het weiden minimaal zijn terwijl de voordelen blijven bestaan.

Beperken wroetschade

Het Praktijkonderzoek Veehouderij toetst de meest praktische maatregelen voor het beperken van wroetschade. We onderzoeken het effect van zowel het beperken van de weidegang als van het aanbieden van alternatieven.

Weidegang niet verplicht

Voor de biologische varkenshouderij is weidegang strikt genomen niet verplicht. Alle varkens moeten vrije toegang hebben tot uitlopen in de open lucht, maar deze uitlopen mogen verhard zijn. Deze uitlopen mogen maximaal voor 75% overkapt zijn.

Toch kiezen de meeste biologische varkenshouders ervoor om de dragende en guste zeugen weidegang te geven. Het is ook in verschillende afzetovereenkomsten als een verplichting opgenomen.

- Eén groep drachtige zeugen krijgt slechts twee uur voor het voeren toegang tot de wei, terwijl een andere groep 24 uur per dag de wei in kan.
- In een ander geval krijgen de zeugen op de verharde uitloop naast een strobed extra ruwvoer en een zandbak aangeboden. Dit zand wordt bij warm weer nat gehouden.

De wroetschade in de wei wordt gemeten bij iedere combinatie van behandelingen, terwijl ook wordt bijgehouden hoeveel de zeugen nu werkelijk gebruik maken van de wei. Met de resultaten van deze proef, in combinatie met praktijkervaringen, willen we praktische handvatten aanreiken voor varkenshouders die de zeugen weidegang willen geven. We voeren deze proef uit op het praktijkcentrum voor de biologische varkenshouderij in Raalte.

Voordelen

Weiden van zeugen heeft duidelijke voordelen. De dieren kunnen meer natuurlijk gedrag uiten, ze kunnen grazen en de extra beweging en de buitenlucht dragen bij aan een goede gezondheid van de zeugen. De vrijheid om de wei in te kunnen gaan is goed voor het welzijn van de dieren en positief voor het imago van de sector. Daarnaast eten de dieren gras waardoor de voer giftig verminderd kan worden.

Problemen

Varkens zijn echter geen echte grazers. De grasopname varieert sterk tussen de dieren en van dag tot dag. Het is dan ook moeilijk om de grasopname goed af te stemmen op de grasopbrengst van het perceel. Ook is het moeilijk om er voor te zorgen dat de graszode intact blijft. Varkens wroeten nu eenmaal en vernielen hiermee de graszode. Een vernielde graszode levert niet veel gras met als gevolg dat veel minder krachtvoer bespaard kan worden. Ook neemt de uitspoeling van mineralen neemt toe als mest en urine terecht komt op plaatsen waar geen gras groeit. Daarnaast is de kans op worminfecties groter.

Praktijkoplossingen

Varkenshouders hebben in de praktijk al veel manieren om de schade aan het gras te beperken. Zo worden de varkens vaak binnen gehouden bij nat weer of als de grond erg nat is. Anderen geven alleen in de zomer weidegang, en ook wordt er vaak slechts een korte tijd per dag uitloop in de wei gegeven. Er zijn ook varkenshouders die veel voordeel zien van het aanbieden van speciale plekken om te wroeten. Dit gaat van een stukje braak land tot en met het geven van een "zwembad".

Voor een optimale beweiding streeft een varkenshouder goede grasproductie na en een goede opname van het gras door de varkens. Daarnaast wil hij wroeten in de wei zo veel mogelijk beperken en vermijden dat er veel mest en urine in de wei terecht komt. In het ideale geval moeten de zeugen dus alleen de wei in gaan om te grazen. Dit vraagt om het sturen van het gedrag van de dieren. De vraag is hoe dit kan. Het onderzoek van het Praktijkonderzoek Veehouderij probeert hier antwoord op te geven, zodat biologische varkenshouders de zeugen zonder problemen de wei in kunnen laten gaan.

